

Reacties op de beleidsnota Zon en Wind gemeente Buren

Door Omwonende groep Maurikse, Zoelense en Rijswijkseveld (MZR)

Betreft Inspraak Voorbespreking Raad op 1 december 2020

Met interesse hebben we kennisgenomen van de beleidsnota Zon en Wind voor de gemeente Buren, waarin de uitgangspunten en criteria voor het toekomstige beleid rondom zon en wind initiatieven zijn beschreven. Hierin herkennen we de denkrichting zoals die naar voren kwam tijdens de diverse ruimte ateliers van afgelopen jaar, waar we actief aan hebben deelgenomen en aandacht hebben gevraagd voor de rol van omwonenden van (mogelijke) zoekgebieden naast behoud van het zo kenmerkende rivierenlandschap van de gemeente Buren (zie notitie Groene Coalitie).

Na het doornemen van deze beleidsnota constateren we echter dat er nog een groot aantal vragen beantwoord moeten worden voor het scheppen van duidelijke kaders en uitgangspunten voor een evenwichtig beleid rondom zon en wind in de gemeente Buren.

Hieronder geven we onze reactie op een aantal concrete punten uit de nota die naar ons idee geadresseerd moeten worden in de beleidsnota wat betreft 1) de uitwerking van de uitgangspunten en criteria voor metname wind initiatieven, inclusief de procedures, maar ook 2) de participatie van omwonenden en 3) het borgen van natuur en landschapswaarden.

Beleidskader: Uitgangspunten en criteria ontoereikend

1. Ad 5. **Uitgangspunten voor inpassing van wind ontbreken volledig!** Wel uitgewerkt voor zon in 5.3, terwijl dat de basis is van toekomstig beleid! MOET worden toegevoegd aan deze beleidsnota, anders geen basis voor beleid/toetsing/indienen initiatieven.
2. **Geldt OOK voor procesbeschrijving onder 7.4:** ook focus op zon, dus kaders proces voor wind ontbreekt in de nota.
3. Ad 7. “Als deze beleidskaders door de raad zijn vastgesteld, zijn daarmee ook de uitgangspunten en criteria bekend voor de ontwikkeling van zon en wind in de zoekgebieden. Gelet op voorgaande punten 1 en 2 is dat dus NIET zo, omdat juist uitgangspunten en criteria voor wind grotendeels ontbreken (zie ook hieronder)
4. Duidelijke criteria ontbreken voor een goed beleid- en toetsingskader:
 - Wat wordt verstaan onder grote/middelgrote/kleinschalige projecten?
 - Wat zijn de (max) afmeting “grote” en “kleine” windmolens?
 - Wat is een compacte molen?
5. Er wordt verwezen naar een zonneladder (bijlage II), maar dat is geen echte zonneladder met evenwichtige en uitgewerkte criteria, maar een globale ranking uit de ateliers.
6. Ad 6: “In het voorgaande is de aandacht vooral uitgegaan naar de grote ontwikkelingen rond zonnevelden en windmolens.” Dat is dus maar deels zo, omdat het accent in de uitwerking grotendeels zich richt op zonnevelden (zie punt 1 ook)
7. Ad 6.2: “Nu worden beleidskaders zon en wind regelmatig geactualiseerd”. Wordt niet duidelijk door wie, wanneer en hoe.
8. Ad 6.3: “Een aantal malen is in de afgelopen jaren gevraagd of bedrijven een kleine windmolen konden plaatsen voor eigen (bedrijfs-)gebruik. In dit beleidskader zetten we met een pilot van vijf initiatieven de eerste stap om daar ruimte voor te geven.”
 - wat is een kleine windmolen in dit verband? hoe zit het met de beleidskaders? die ontbreken onder hoofdstuk 5 (zie punt 1). Er zijn dus geen uitgangspunten voor inpassing van deze windmolens.
 - ook een pilot moet voldoen aan beleidskaders en op draagvlak kunnen rekenen; is er al contact met betrokken partijen geweest als omwonende/

natuur/landschapsorganisaties/etc? hoe ziet deze pilot studie er uit?! Is dat de raad duidelijk?

9. “Daarom stellen we een pilot voor van vijf initiatieven in de kernen en vijf initiatieven in het buitengebied.” wie neemt het initiatief voor deze pilots? de gemeente lijkt het, maar die zouden niks zelf ontwikkelen stond aan het begin van de nota. Wordt er een tender of oproep gedaan voor initiatieven? of zijn die er al? Meer informatie/inzicht en transparantie zijn hier op zijn plaats.
10. “Daarbij is wel de kanttekening te maken dat het in incidentele gevallen denkbaar is dat Buren een zeer gewenst initiatief wel nét dat ene financiële steuntje geeft om realisatie mogelijk te maken.” wie bepaalt dat? door de raad?
11. “Voor Buren gaat het dus om een faciliterende en op onderdelen stimulerende rol. Hierbij staat de gemeente open voor nieuwe plannen en projecten. Ook wil de gemeente waar mogelijk meewerken om belemmeringen voor de realisatie van gewenste projecten weg te nemen. De gemeente wil daarbij planologisch meedenken en vanuit het gemeentelijke projectmanagement voor grotere projecten een lokaal coördinerende rol oppakken.” Hoe gaat de gemeente toetsen dat de initiatieven bijdragen aan de RES opgaaf? Wat als er energie wordt opgewekt voor datacenters of andere energievretende/niet-duurzame projecten zoals onlangs in de media stond (Zeewolde/Noord Hollands Kroon)?
12. “Initiatief van externe partij”: worden hier voorwaarden aangesteld? ruimte voor cowboys, van buiten de gemeente/regio/land? Die wel de lusten, maar niet de lasten hebben? Neemt de gemeente de regie?
13. Tussentijdse evaluatie wordt genoemd, ook van de pilots. Wie gaat dat doen en wanneer? wordt dan de nota en dus de beleidskaders weer bijgesteld/tegen het licht gehouden? Is goed om dat op te nemen in de procedure

Omwonenden:

1. “Na de besluitvorming zijn voor het realiseren van projecten draagvlak en een goede communicatie met omwonenden absolute voorwaarden. Daarbij wordt een actieve inzet van de initiatiefnemer gevraagd. Als gemeente hebben we hier ook een rol in en zullen we daar ook op toe zien.” Maar hoe wordt niet duidelijk!
2. “Breed aangegeven in ateliers de noodzaak om met omwonenden het gesprek aan te gaan”. Ook “beleid moet door inwoners gedragen worden”, maar onduidelijk blijft hoe de gemeente gaat zorgen voor draagvlak. Hoe worden inwoners/omwonenden meegenomen in dit proces? wat is de procedure voor bewoners van de zoekgebieden die nu worden vastgesteld? welke afspraken/welke inspraak/welke compensatie? Worden omwonenden vanaf het begin meegenomen of pas achteraf? Nu ligt deze taak bij de initiatiefnemers lijkt het, maar waarom neemt de gemeente zelf niet de regie? Betreft ingrijpende veranderingen in de leefomgeving van haar burgers.
3. “Er volgt een beleidsregel waarin de mogelijkheden verder worden overwogen en uitgewerkt.” tijdspad?! wie zijn hierbij betrokken? inwoners? denk aan een Omgevingsadviesraad (toolbox).
4. “De voorkeuren en uitgangspunten voor lokaal rendement van Buren zijn nog in ontwikkeling, maar de gedachten gaan uit naar vergoedingen voor omwonenden/grondeigenaren, lokaal eigendom aan de hand van een coöperatie en een duurzaamheidsfonds”. Klinkt nu als sluitpost, maar dat gaat niet werken. Wat is de tijdsplanning voor het afronden van dit onderdeel? Zal parallel of liefst vooruitlopend op uitvoer initiatieven moeten.
5. Er wordt vanuit gegaan dat dit “een meerwaarde is voor omwonenden”, maar dit gaat volstrekt voorbij aan impact op directe leefomgeving, gezondheid, etc.

Landschap & Natuur:

1. Wat betreft de middelgrote/compacte windmolens wordt gesteld: “Die zijn naar verwachting beter waarneembaar en zo minder nadelig voor vogels, vleermuizen en andere dieren. Waar is dit op gebaseerd?

2. “Grote windmolenprojecten zijn MER-plichtig, maar voor de projecten op de schaal van Buren lijkt een zogenaamde vormvrije MER voldoende te zijn. Maar hoe ga je dan milieu en ecologische kaders toetsen (voor zover die zijn opgesteld) en borgen?!
3. Een initiatiefnemer moet daarom met respect omgaan met de bestaande landschappelijke, ecologische en cultuurhistorische kwaliteiten van het gebied. Hoe wordt dit geborgd?!
4. “willen het landschap dan ook zoveel mogelijk behouden en waar mogelijk versterken.” Hoe wordt niet duidelijk: Gemeente heeft zorgplicht voor het Nationaal Landschap Rivierenland, dus baken de kenmerkende gebieden af (schept kaders voor inpassing initiatieven binnen/buiten zoekgebieden)
5. Hoe verhouden andere doelstellingen (omgevingsvisie en biodiversiteit bv) zich tot deze beleidsnota? Hoe vindt afstemming plaats?
6. Wat is de rol van bestaande beleidskaders (gemeentelijk/provinciaal/national, zoals bestemmingsplan, Natura2000, Gelders Natuurnetwerk, etc)?
7. Bijdrage aan natuurherstel klinkt mooi, maar denk na voor je iets doet, want weg = weg. Herstel en verbeteren klinkt leuk, maar kost vele jaren en betreft vaak een andere locatie en is dus meer een doekje voor het bloeden. Ook hiervoor geldt: hoe pakt de gemeente dit aan? hoe verhoudt dit zich tot andere kaders (landschap/natuur)?

Overigen:

- Inzetten op besparing heel goed, maar plan komt pas eind 2021! Veel te laat
- “Overigens wordt de omvang van de werkelijk te realiseren zonnevelden en windmolens in aantallen of vermogen eerst nog regionaal afgestemd in het kader van de ontwikkeling van RES 1.0. Hierna wordt ook de lokale opgave in aantallen van Buren bekend.” Dit is heel vreemd; kan dus ook anders worden; waar trekt Buren zijn eigen grens of neemt ze de vraag van de RES over? wat voor opties heeft de gemeente(raad=inwoners) om er nog wat van te vinden?